

Regiotour Amsterdam “Veerkrachtig ouder worden”, 29 mei 2018

Bevorderen van plezierige fysieke activiteiten en kwaliteit van leven bij dementie: onderzoek naar de (kosten)effectiviteit van exergaming

Joeke van der Molen-van Santen, Marije Holstege, Olivier Blanson Henkemans, Annemieke van Straten, Marian Schoone, Judith Bosmans, Ronald Valk, Carla Scholten, Joris Wieringa, Marjolein Smit, Sjef van Bommel, Rose-Marie Dröes, Franka Meiland

Sjef van Bommel

- Achtergrond
- Wat is exergaming?
- Ons onderzoek:
  - Onderzoeksvragen
  - 1e resultaten: literatuuronderzoek
  - RCT
  - Waarom interactief fietsen?
- Meer informatie/ meedoen

Positieve effecten van bewegen, o.a. voor cognitief en lichamelijk functioneren, gedrag en stemming, en belasting voor naasten.

Hoe is dit voor mensen met dementie?

Belemmeringen om te bewegen, o.a. onveilig gevoel, oriëntatieproblemen, geen passend aanbod of negatief beeld hiervan

–70% van thuiswonenden stoppen met activiteiten door gebrek aan zelfvertrouwen

–40% komt nauwelijks de deur uit

EXERCISES GAMING

1. Pilot onderzoek:

Observeren huidige exergaming praktijken:
wat werkt wel en niet? En bij wie?

Literatuur- en webonderzoek

2. Evaluatie onderzoek: randomised controlled trial naar (kosten)effectiviteit van exergaming (interactief fietsen) in vergelijking met reguliere activiteiten in dagcentra

- 24 dagcentra (= doel, **we zoeken er nu nog 3!!!**)
- Loting: exergaming of (voorlopig) nog niet
- Aanbod van exergaming o.b.v. het pilotonderzoek

mrt 2016 - sept 2019

- Heeft exergaming in vergelijking met reguliere activiteiten in dagcentra
  - Positieve effecten op mate van fysieke activiteiten?
  - En op lichamelijk, cognitief, emotioneel en sociaal functioneren; kwaliteit van leven van mensen met dementie en mantelzorgers?
  - Is exergaming kosten-effectief?
- Hoe waarderen deelnemers de exergaming activiteiten (tevredenheid/plezier) en is dit gerelateerd aan kenmerken van de deelnemer of context?
- Hoe kunnen exergames succesvol worden geïmplementeerd voor mensen met dementie?

1. Pilot onderzoek: 1e resultaten

Systematic literature review *

- Slechts 3 gecontroleerde effect-studies: wat effecten op fysiek, cognitief en emotioneel functioneren

- Andere niet-gecontroleerde studies:

- Mensen met dementie kunnen exergamen en ervaren positieve effecten m.b.t. fitheid, dagelijks functioneren, algemene gezondheid en welzijn.
- Exergaming plezierige en relatief veilige manier om te bewegen door de combinatie van fysieke en cognitieve prikkels.

- Meer gecontroleerd onderzoek = nodig

*Van Santen, J., Dröes, R.M., Holstege, M., Blanson Henkemans, O., Van Rijn, A., de Vries, R., Van Straten, A., Meiland, F. (2018) Effects of Exergaming in People with Dementia: Results of a Systematic Literature Review. Journal of Alzheimer's Disease 63 (2018) 741–760. DOI 10.3233/JAD-170667.

2. RCT: waarom interactief fietsen?

- Herkenbaar
  - Sluit aan bij mogelijkheden, intuïtief te bedienen
  - Nieuwsgierigheid, onderdompeling, verbeelding
  - Cognitief stimulerend (beelden van omgeving en/of vroeger)
-
- Relatief veilig
  - Samen fietsen of alleen, of toekijken
  - Competitie element

2. Evaluatie onderzoek: RCT

- Data-collectie feb 2017 t/m feb 2019
- Mensen met dementie op dagcentrum/dagbesteding & mantelzorgers
- Interviews bij aanvang, na 3 en na 6 maanden:
  - met deelnemers op locatie
  - mantelzorgers telefonisch
- Primaire uitkomstmaat: lichamelijk functioneren
- Secundaire uitkomstmaten: cognitief, emotioneel & sociaal functioneren, kwaliteit van leven, tevredenheid en motivatie, kosteneffectiviteit

2. Evaluatie onderzoek: RCT

Redenen waarom mensen **wel/niet** meedoen:

- Geeft mensen een gevoel van betekenis & persoonlijke aandacht
- Mantelzorgers vaak al overbelast
- Deelnemers snel opgenomen

Voordelen voor dagcentrum:

- Fikse korting & financiële vergoeding
- Subsidiemogelijkheden voor aanschaf

Wilt u meer weten?

- Neem een folder of nieuwsbrief mee;
- Stuur mij een e-mail:
j.vandermolen@vumc.nl;
- Bel: 020-7884612 of 06-40883215

Kent u een dagcentrum of dagbesteding
met interesse in deelname?
Aanmelden kan nog tot en met juni 2018!

Dank voor uw aandacht

Dit onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met projectpartners:

Sjef van Bommel

Met dank aan:

**alzheimer
nederland**

Funding The research presented is carried out as part of the Marie Curie Innovative Training Network (ITN) action, H2020-MSCA-ITN-2015, grant agreement number 676265; ZonMw/Alzheimer Nederland, file number project 70-73305-98-629; and Stichting Dioraphte, project number 16 02 04 03.

